

– bevarer det samlede gymnasium, der så opstår, sit udkantsområdegrundtilskud?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har ikke gennemtænkt den situation, og jeg tror heller ikke, den vil forekomme. Men jeg vil meget gerne sende et velovervejede svar til udvalget.

Kl. 19.10

Hvis en sådan lille institution i Hanherred overvejer at lægge sig sammen med en stor institution i Aalborg, siger det sig selv, at den nok ikke vil gøre det, hvis den derved mister en særlig fordel, som ellers bliver en sådan institution til del. Så meget kan jeg i hvert fald sige.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 112:

Forslag til folketingsbeslutning om minimumsrettigheder for elever i folkeskolen.

Af Majbrit Berlau (EL) m.fl.
(Fremsat 4/4 2006).

Forslaget sattes forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har jo fulgt VS's og Enhedslistens vej gennem dansk politik fra partiernes barndom, lige fra dengang man gik til valg med valgbrochurer med billeder af albanske maskingeværreder, og derfor er det også næsten hyggeligt og hjemligt at læse Enhedslistens forslag, som er til behandling i dag, og som er velkendt, fordi det allerede

har været drøftet to gange inden for det seneste år. Jeg er i hvert fald blevet spurgt om det ikke mindre end to gange inden for det seneste år.

Det er dejligt, at når man får elevorganisationen Danske Skoleelevers oplæg om minimumsrettigheder for elever, er det fuldstændig det samme, som Enhedslisten har fremsat. Så føler man genkendelsens glæde. Nu kan vi igen hygge os med Enhedslistens tanker, som jeg er helt sikker på er velmenende, men de er altså ikke nye, og jeg tror heller ikke, forslaget har store udsigter til at komme igennem Folketinget, især fordi – og nu er jeg meget alvorlig – det er et yderst centralistisk forslag.

Man vil dirigere skolen på alle leder og kanter. F.eks. skal der afsættes 35 timer pr. lærer om året til efter- og videreuddannelse, og det er et voldsomt krav, som altså ville betyde, at kommunen ikke kunne prioritere på hverken den ene eller den anden måde. Det synes jeg er meget centralistisk.

Så vil jeg i det hele taget anfægte det synspunkt, at folkeskolen i almindelighed skulle mangle penge. Jeg ved godt, at nogle skoler er nedslidte, jeg ved også godt, at nogle steder mangler materialer og udstyr, og det er i øvrigt ofte skoler, som ligger forholdsvis højt, når man ser på gennemsnitsudgiften pr. elev. Til gengæld er der andre skoler, som ligger relativt lavt, men som har været i stand til at prioritere og kører fint i alle henseender.

Hvis penge kunne løse folkeskolens problemer, var de for længst løst de mange steder i landet, hvor man bruger langt, langt flere penge end gennemsnittet, men jeg tror, det er gået op for alle, at det er andet end penge, der skal til. Regeringen vil dog godt give ekstra penge, og det gør vi sandelig også med de lovforslag, vi har fremsat; men penge alene er ikke nok.

Vi bruger i perioden 2005-2007 næsten 500 mio. kr. til en styrket it-indsats i folkeskolen; der er afsat godt 200 mio. kr. til flere undervisningstimer i dansk og historie; de næste 4 år vil vi bruge 175 mio. kr. til lærernes og skoleledernes efteruddannelse, og vi sætter 105 mio. kr. af til en handlingsplan for læsning. Vi bruger ekstra penge, og vi er altså ved at komme tæt på 1 mia. kr. ekstra fra staten over 4 år til gode formål på folkeskoleområdet. Men det er bare ikke nok. Det afgørende er de krav, der følger med penge, og det er dem, vi har stillet i to lovforslag, og som vi også vil fremsætte et tredje lovforslag om til efteråret.

Kl. 19.15

Med andre ord: Regeringen må afvise Enhedslistens velmente forslag. Vi synes, det er for centralistisk, og vi synes, det styrer på den forkerte måde. Dertil kommer, at vi jo har fremsat vores egne forslag. På visse punkter er de også centralistiske, men det er, fordi vi vil være sikre på, at de virker. De forslag synes vi er bedre, og derfor må jeg desværre afvise Enhedslistens forslag.

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til ministeren, først fra fru Majbrit Berlau.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Nu kan det jo altid diskuteres, hvor underholdende det er at høre ministerens minder fra 20 år siden om andre partiers valgkampe, men vi forholder os til forslag, som bliver fremsat her i 2006, og det er sådan set også det, jeg vil tage udgangspunkt i.

Jeg er glad for, at ministeren selv erkender at være forholdsvis centralistisk i det folkeskoleforlig, der lige er indgået, men forslaget her handler egentlig ikke om at være centralistisk. Det handler om at tildele eleverne i den danske folkeskole nogle rettigheder, som de ikke har haft tidligere, for at sikre, at de får den bedste mulige uddannelse. Det er helt basalt det, forslaget går ud på. Det går ikke ud på, at de skal gennemføre test og alt muligt andet.

Vi er fuldstændig uenige i den tilgang, regeringen har til spørgsmålet. Det er sådan set ikke nogen hemmelighed, men jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren, hvad der er det store problem i at tildele elever i den danske folkeskole rettigheder. Det er helt basalt det, forslaget handler om.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Hele folkeskolelovgivningen handler om elevernes rettigheder, nemlig elevernes krav på at blive undervist, og nu styrker vi elevernes rettigheder, idet vi siger, at det er kommunens ansvar at sørge for, at eleverne lærer det, som de har brug for i fremtidens samfund.

Vi styrker elevernes rettigheder ved at sige, at skolen skal sætte eleverne i stand til at uddanne sig efter folkeskolen og give dem lyst til at lære mere. Det er en styrkelse af elevernes rettigheder, og den slags indholdsmæssige rettigheder synes vi er vigtigere end at stille minimumskrav

til klassestørrelser, tolærerordninger, undervisningsmidler, efteruddannelse osv. Vi stiller krav, men vi giver eleverne rettigheder, når det gælder indholdet af det, de møder i skolen.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Jeg tror, man kan se meget forskelligt på det. De rettigheder, ministeren snakker om, bliver jo til hver en tid påvirket af den økonomi, der er i den danske folkeskole, og hvis man læser bemærkningerne til vores forslag, refererer vi jo til KL's budgetredegyrelse for 2006, hvor KL dokumenterer, at økonomien pr. elev er faldet med 800 kr. siden 2002, og derfor er det helt relevant, når vi taler om økonomiske rettigheder til den enkelte elev.

Det er også fuldstændig relevant at tale om klassekvotientsrettigheder til den enkelte elev. De fleste elever oplever at gå i større og større klasser, og det er sådan set også en af årsagerne til, at danske skoleelever vælger at tage ideen om rettigheder op og problematiserer spørgsmålet i debatten om folkeskolen. Det er netop, fordi de danske elever oplever, at de står uden rettigheder i den danske folkeskole, og derfor mener jeg, det er en meget mærkelig måde, ministeren tackler vores tilgang til forslaget på. Det er nærmest en meget hånlig attitude over for, at eleverne ønsker rettigheder i samfundet.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det sidste har fru Majbrit Berlau fuldstændig misforstået, og det første er simpelt hen forkert. Vi er det land i verden, som har færrest elever pr. lærer og har de mindste klassekvotienter, især i de små klasser. Vi har en tårnhøj standard i den danske folkeskole, og når det gælder lærernes undervisningsforpligtelser, er vi et af de lande, hvor lærerne underviser i den mindste del af deres arbejdstid, hvilket jo gør, at skolen er godt forsynet med forberedelsestid og tid til alle mulige andre ting.

KL 19.20

Jeg synes i øvrigt, man skal vurdere, om det er en optimal prioritering, der foretages. Der er jo store forskelle fra kommune til kommune, men fru Majbrit Berlau kan ikke komme uden om, at den danske skole er utrolig velforsynet sammenlignet med alle andre lande, som det i øvrigt også fremgik af OECD-rapporten fra 2004 om grundskolen i Danmark. Blandt skolens styrkesider blev det udtrykkeligt nævnt, at udgifter-

ne pr. elev er blandt de højeste i verden, at bygninger og lokalers kvalitet vurderes som gode og velholdte, og at lærerne er veluddannede, så det er ikke en skrantende skole, vi har.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg hører ministeren afvise et forslag om, at lærerne ikke skal have lov til at fungere i 25 år uden efteruddannelse, men tværtimod løbende skal pålægges krav om efteruddannelse, med det argument, at det er for centralistisk. Jeg undrer mig over det, for vi har jo behandlet anden lovgivning om folkeskolen, hvor ministeren selv siger, at det handler om en mere fast central styring. De godt 200 mio. kr., som ministeren selv nævnte fra talerstolen, bliver jo ikke lagt ud til skolerne, som så selv kan bestemme, hvor de skal bruges på bedre undervisning, uanset om det skal være i dansk eller idræt osv. Nej, de er øremærkede til historie og dansk, og hvis det ikke er centralistisk, ved jeg ikke, hvad det er.

Man kunne jo foreslå, at pengene blev lagt ud til skolerne, som så selv kunne vurdere, om de skal bruges til historietimer eller måske til efteruddannelse af lærerne. Ville det ikke være bedre, hvis det virkelig er sådan, at ministeren ikke ønsker den centralistiske holdning, som åbenbart kommer til udtryk i Enhedslistens forslag?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg bestrider ikke, at også regeringens og det brede flertals folkeskoleforslag har centralistiske præg. Vi kræver f.eks. flere dansktimer og flere historietimer, det er rigtigt. Men vi sender også penge med, så det altså er staten, der betaler ekstraudgifterne, og derudover sætter vi 175 mio. kr. af til efteruddannelse af lærere og ledere, fordi vi erkender, at der skal gøres noget ekstra, og at det ikke er godt, hvis en lærer ikke har haft mulighed for efteruddannelse i 25 år.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg er da glad for, at vi er enige om, at det ikke er godt, at en lærer går igennem et helt arbejdsliv uden efteruddannelse, men jeg har bare lige hørt ministeren afvise lige præcis det forslag med den begrundelse, at det er for centralistisk.

Men skal jeg forstå det, jeg hører ministeren sige, sådan, at ministeren i nær fremtid vil indkalde til en forhandling om, hvor vi skal finde pengene til at finansiere obligatorisk efterud-

dannelse af lærerne, så vi kan sikre fagligheden i folkeskolen, så vi kan sikre, at lærerne ikke kommer til at gå på det, vi er enige om ikke er hensigtsmæssigt, og så vi kan sikre, at alle elever møder lærere, som er fagligt godt klædt på, og som kan give eleverne en fagligt god undervisning? Er det det, vi så kan forvente fra ministeren i nær fremtid?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan give tilsagn om, at lysten til at indbyde Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti til drøftelser vil blive stærkt forøget, hvis de to partier begynder at interessere sig for, hvor man skal hente pengene. Så meget kan jeg sige.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det kan jo ikke være nogen stor overraskelse, at Det Radikale Venstre hverken støtter dette forslag eller regeringens egen centralistiske politik, men jeg er alligevel blevet lidt fristet til at spørge om ministerens vurdering af, hvor langt virkeligheden er fra Enhedslistens forslag. Hvordan ser det ud derude? Er minimumsrettighederne opfyldt, er de langt fra at være det, eller er de overopfyldt? Hvordan er det generelle billede?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det kan jeg ikke på stående fod give et svar på, men jeg synes, jeg i mit første indlæg sagde det, der kan siges om sagen, nemlig at vel skal eleverne have rettigheder, og vel er folkeskoleloven en stor rettighedslov, men de rettigheder drejer sig om indholdet – om det krav, enhver elev har på at blive undervist, om det krav, vi stiller til kommunen om, at den påtager sig ansvaret for, at folkeskolen lever op til lovens intentioner osv. Jeg afviser ikke, at elever skal have rettigheder, jeg vil blot definere rettigheder på en anden måde end Enhedslisten.

Kl. 19.25

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes, det er lidt ærgerligt at vi ikke kan komme en lille smule længere ad den vej, for hvis man ikke ligefrem har en principiel holdning til, hvem der skal styre folkeskolen, er det jo svært at afvise, at det sådan set er nogle meget rimelige minimumskrav, der bliver stillet i Enhedslistens forslag. Det er sådan set meget rime-

ligt, at der er ordentlig plads i klasserne, at undervisningsmidlerne er hensigtsmæssige og vel-fungerende osv. osv. osv.

Det undrer mig, at ministeren ikke har trukket lov om undervisningsmiljø mere frem i sine indlæg. Loven giver jo eleverne en helt central adgang til sammen med ledelsen, skolebestyrelsen og lærerne at lave en egentlig undersøgelse af, om undervisningsmiljøet rent faktisk er af en sådan kaliber, at det understøtter det indholdsmæssige, altså den læring, der foregår på den enkelte skole.

Ud fra Det Radikale Venstres synspunkt er det helt centralt, at der er en demokratisk og involverende tilgang til, hvordan undervisningsmiljøet skal være, frem for en firkantet regeltilgang til, hvordan undervisningsmiljøet skal være. Derfor er jeg lidt ærgerlig over ministerens holdning, også fordi vi fra radikal side via nogle § 20-spørgsmål har forsøgt at holde ministeren fast på nogle af de egentlig meget positive toner om at holde skoler og kommuner fast på forpligtelsen i lov om undervisningsmiljø til at foretage vurderinger og bruge dem som et aktivt redskab i arbejdet på at udvikle skolen.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Vi har i regeringen vedgået arv og gæld, når det gælder lov om undervisningsmiljø. Vi har levet op til den, og da der var for få kommuner, som levede op til den, skrev vi til dem og formanede dem. Vi skrev, at nu skulle de altså tage sig sammen, og de har også taget sig sammen. Jeg har også forlænget tidligere folketingsmedlem Jes Lundes periode som formand for bestyrelsen, så fru Margrethe Vestager kan være tryk ved, at selv om de nuværende regeringspartier, så vidt jeg husker, ikke stemte for lov om undervisningsmiljø, har vi vedgået arv og gæld og levet op til den i enhver henseende.

Jeg kan i øvrigt tilslutte mig det meste af det, fru Margrethe Vestager lige har sagt, og jeg kan også tilslutte mig de pæne intentioner i Enhedslistens forslag. Jeg sagde gang på gang, at de er velmente, men jeg beskrev også, hvordan jeg synes man skal stille kravene for Danmarks folkeskole op, fordi jeg mener, det er en bedre måde at gøre det på.

Formanden:

Tak til undervisningsministeren. Så gør vi plads for ordførerne, og det er først fru Anne-Mette Winther Christiansen.

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg skal starte med at sige, at Venstre ikke kan bakke op om beslutningsforslaget, og det er der flere grunde til.

Enhedslisten vil fratage skolerne deres mulighed for at planlægge skoleåret fleksibelt, og de vil fratage den enkelte skole muligheden for at udnytte ressourcerne på den måde, som skolen finder er bedst. Venstre ønsker til enhver tid at bakke op om skolernes fleksible planlægning og de individuelle hensyn, der kan tages lokalt.

Enhedslisten vil også fratage kommunerne de nuværende redskaber til fordeling af specialundervisningstimerne til skolerne. Det er, som om Enhedslisten tror, at et fastlagt statsligt timetal vil være en garanti for, at specialundervisningstimerne udnyttes bedst muligt, men det er på ingen måde korrekt. I dag er der skoler i Danmark, som netop bruger den pulje, de får tildelt, fleksibelt. Det kan eksempelvis ske på den måde, at en socialpædagogstilling indeholdes i specialundervisningspuljen, fordi det nedsætter det kontinuerlige behov for specialundervisning af den enkelte elev.

Enhedslisten kan heller ikke bevise, at et dårligt undervisningsmiljø kun eksisterer i lokaler, som er under 60 m², og da dette ikke kan bevises, er det jo på ingen måde noget, vi skal til at lovgive om fra Folketingets side, så vi dermed påfører kommunerne en totalt urimelig merudgift i størrelsesordenen 3-4 mia. kroner.

Hvis vi ser på, hvad man anslår at dette beslutningsforslag kan komme til at koste, og hvilke udgifter kommunerne vil blive pålagt, kan jeg forstå, det er sådan, at Enhedslisten uden at blinke med øjnene mener, det er helt i orden, at regningen til kommunerne kommer til at ligge tæt på 15 mia. kr., og helt ærligt: Det er så uanstændigt, at jeg gerne ville have haft mulighed for bare at sige, at Venstre på ingen måde kan bakke op om dette beslutningsforslag.

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren, først fra hr. Thomas Krog.

Kl. 19.30

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg synes simpelt hen, det er hykleri. Jeg synes simpelt hen, det er hykleri, at Venstre i behandlingen af det her forslag står og snakker om Venstres gode ønsker til skolernes fleksible planlægning, når vi ved, hvilke forslag Venstre i øvrigt

har på skoleområdet. Der skal jo fastsættes centrale nationale test. Den enkelte skole skal ikke have lov til selv at vælge. Den enkelte elev skal ikke have lov til selv at vælge til og fra i folkeskolens afgangsklasse. Så sent som i går var der en debat her i salen, der tydeligt viste, at Venstre ikke ønsker, at den mulighed skal være der.

Jeg kunne blive ved med en række eksempler. Jeg synes, Venstre skulle komme med nogle argumenter, der passer til det her beslutningsforslag. Når nu man ønsker de centrale ting, som Venstre lægger op til på en række andre områder, hvad er det så, der gør, at man ikke kan støtte Enhedslistens forslag?

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jamen det har jeg netop forklaret. Jeg mener virkelig, at det med alle de her ting, der bliver pindet ud, bliver en statslig skole, og det vil jeg ikke have. Men jeg vil gerne have, at vi præciserer, hvilke rettigheder eleverne har; og hvilke ting de kan gøre krav på ved at gå i folkeskolen, og det er jo eksempelvis, at de skal være sikre på, at de får en god undervisning; at de skal være sikre på, at den undervisning følger op på den enkeltes behov. Og det kan man måle ved netop at lave nogle præcise test, så man ved, hvor den enkelte elev er.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg kan så forstå, at Venstres ordfører også er uenig med Venstres egen undervisningsminister. Nu står Venstres ordfører og siger, at man ikke ønsker en central skole eller en statsskole. Altså, undervisningsministeren har jo klart sagt, at hvis ikke folkeskolen kan finde ud af at håndtere de øvrige lovgivninger ordentligt – jeg synes, de er noget miserable – så er der lagt op til en statsskole her i løbet af 10 år.

Altså, hvis ikke folkeskolen kan håndtere nogle andre krav end dem, Enhedslisten stiller, så er der en statsskole. Hvor er forskellen henne? Det er vel et spørgsmål om, hvilke krav man har, hvad man ønsker af skolen. Det er åbenbart ikke et spørgsmål om, hvordan man ønsker at styre skolen.

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg har på ingen måde hørt ministeren udtale det i dag.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Men det er jo helt tydeligt i den her debat, at der er en politisk uenighed om, hvilke rettigheder elever skal have, og jeg må indrømme, at jeg finder det en smule, ja, negligerende over for eleverne i den danske skole, når man står og snakker om, at der ingen dokumentation er for, at meget lidt plads giver dårlig indlæring.

Jeg kunne godt tænke mig at se Venstres folketingsgruppe have lige så lidt plads at arbejde på, som de danske elever har til at modtage indlæring i 10 år. Så kunne vi se, hvordan kvaliteten af Venstres gruppes politiske arbejde ville være. Det er faktisk sådan, at Danmarks Tekniske Universitet lige præcis er kommet med en undersøgelse for ikke mindre end en måned siden, hvor de dokumenterer, at jo mere plads, der er pr. elev, i desto højere grad forøges indlæringsmulighederne. Jo bedre udluftningssystem, der er, i desto højere grad forøges indlæringsevnen.

Det er lige præcis den slags rettigheder, der godt vil give de danske elever, at de ikke skal sidde i et horribelt arbejdsmiljø, et arbejdsmiljø, ingen på det danske arbejdsmarked ville acceptere. De rettigheder mener vi også skal tilbydes de unge mennesker i det danske samfund, når de starter i den danske folkeskole. Men jeg kan høre, at Venstres folketingsgruppe er helt kold over for at sikre ordentlige arbejdsforhold for de unge elever.

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg kan sige, at Venstres gruppeværelse er meget lille i forhold til antallet af medlemmer, da det gudskelov er et meget stort parti, jeg er medlem af. Og dermed kan jeg i hvert fald sige, at vi hver dag mærker, hvad det vil sige at være i et godt lokale, hvor der er nærvær blandt medlemmerne, og det er ikke noget problem.

Jeg vil også sige, at vi har kommuner, der er meget seriøse omkring det her. Der er kommuner, der har fundet råderum nu, så de hele tiden inviterer til indvielse af skoler, hvor de har fået bygget om for at opfylde de behov, som de ser skolerne har.

Jeg har også set, at der utrolig mange steder er kommet bl.a. nye udsagningsanlæg. Så det er altså ikke sådan, at der intet er sket. Det er ikke sådan, at man på samtlige folkeskoler i Danmark sidder i rum, der er totalt tætpakket, og hvor man ikke kan modtage undervisning.

Til gengæld ser jeg en folkeskole, hvor man bruger, hvad man har af muligheder for at gå udenfor. Man går ud og bruger naturen til sin natur- og teknikuundervisning. Man går ud, og man laver grupper, sådan at eleverne ikke altid sidder på en stol inde ved bordet. Jeg oplever en folkeskole, der er meget fleksibel, og jeg oplever en folkeskole, der beder om at måtte fortsætte med at være fleksibel.

Kl. 19.35

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Nu kunne jeg jo starte med at more mig, for hvis Venstres folketingsgruppe sad i det grupperum 8 timer om dagen, 5 dage om ugen, så ville det måske være berettiget at komme med det svar, ordføreren gjorde.

Men jeg er sådan set enig i, at vi skal have den fleksibilitet. Der er intet i det her forslag, der lægger op til at styre, hvordan undervisningen skal være, i modsætning til det folkeskoleforlig, der er indgået, hvor man jo i høj grad lægger op til at styre undervisningen og fjerne metodefriheden. Det er der intet der lægger op til her.

Nej, det her forslag lægger op til, at rammerne omkring undervisningen skal være optimale, så eleverne får de bedst mulige rammer for indlæring. Det her forslag lægger også op til at sikre, at undervisningsmaterialet er det mest optimale. Jeg tror, vi alle sammen har hørt sjove historier om historiebøger, der er dateret før 1989, hvorved Tyskland stadig væk er to forskellige lande på landkortene.

Altså, det er ikke acceptabelt, at vi i den danske folkeskole har så dårlige forhold at undervise eleverne under, og det er lige præcis det, vi godt vil angribe. Tværtimod synes vi i høj grad, at det er vigtigt, at folkeskolen får mulighed for at lave pædagogisk og metodisk frirum.

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg vil så sige dertil, at jeg oplever en folkeskole, der har brug for fleksibiliteten til udnyttelse af bl.a. uddannelsen og efteruddannelsen af lærerne. Her bliver det fastsat meget konkret, hvor mange timer der skal være pr. lærer. Det vil være et problem for de skoler, hvor man siger, at man prioriterer nogle af sine lærere, de får en lang uddannelse med mange timer. Og så vil der være andre prioriteringer, der siger, at der så er ganske få timer tilbage til nogle andre kurser, til

opfølgning og evaluering eksempelvis. Det vil vi fuldstændig smadre, hvis vi vedtog dette.

Jeg ser også, at vi ikke har mulighed for en fleksibel udnyttelse af muligheden for forældre-samarbejde. Der er mange skoler, der har helt andre modeller end den, der lægges op til her. Vil det så sige, at vi dermed smadrer deres chance for at have noget, som de har opbygget og har det rigtig godt med, og hvor de har den gode respons fra forældrene? Jeg synes, det er urimeligt, at vi går ind og sætter de begrænsninger på mulighederne for den fleksible folkeskole.

Vi har evalueringer, og vi ønsker evalueringer, og derfor synes jeg, at vi med det her vil komme og lægge nogle begrænsninger ind, som er totalt urimelige.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Først vil jeg sige, at efter ordførerens beskrivelse af, hvordan der er i Venstres gruppelokale, så er der mange ting, jeg forstår. Jeg er så ikke så imponeret af det gode, der kommer ud af det, men jeg forstår, hvorfor det ikke står bedre til med den mængde af ilt, der må være tilbage i lokalet blot efter en times arbejde. Men det er jo altid tankevækkende med den type af informationer.

Det Radikale Venstre støtter ikke det her forslag, men jeg synes alligevel, det er interessant at få ordførerens vurdering af, hvordan tilstanden er i folkeskolen. Ordføreren har jo selv som tidligere skoleleder et personligt kendskab til, hvordan folkeskolen er. Hvor langt er Enhedslistens forslag fra virkeligheden?

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Samlet set synes jeg, det er langt. Delemner kunne med gode forhandlinger eventuelt modereres, synes jeg, sådan at man kunne sige: O.k., det kan godt være, vi kan se på noget her. Men jeg vil ikke sige, at jeg kan bruge det til noget som helst.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det er jo en melding – kan man sige – fra det ene centralistiske parti til det andet. Men det kan man ordne med hinanden, så vi, der er liberale, skal nok holde os uden for den diskussion. Men det var sådan set ikke det, der var meningen med mit spørgsmål.

Meningen med mit spørgsmål var: Hvis man ser konkret på folkeskolens virkelighed, på area-

let pr. elev, på lærernes efteruddannelse, på antallet af skole-hjem-samtaler, på undervisningsmidlernes tilstand, hvordan vurderer ordføreren så forslaget her? Er det minimumskrav eller er det her en beskrivelse af, hvordan der faktisk ser ud i folkeskolen i øjeblikket? Eller er det her et maksimum, som man kunne have den ambition at stræbe efter?

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jamen umiddelbart synes jeg, som jeg sagde før, at der er områder, som man kan sige tilnærmelsesvis minder meget om, hvad der foregår på ret mange skoler, altså to årlige skole-hjem-samtaler, forældremøder og et arrangement planlagt sammen med klassen, hvor det har en anden karakter. Det minder meget om, hvad der foregår i dag. Så det, jeg siger, er, at der ikke er stor forskel.

Men jeg synes så i det samlede hele, at når jeg ser alle andre skoler end den skole, jeg selv har været en del af, så ser jeg altså også, at man har brug for fleksibiliteten. For jeg skal ikke længere end til naboskolen, før de gør det på en helt anden måde, og det ville jeg ikke ønske at smadre.

Kl. 19.40

Formanden:

Tak til fru Anne-Mette Winther Christiansen. Så er det hr. Kim Mortensen som ordfører.

Kim Mortensen (S):

Enhedslistens forslag rammer på en række områder nogle af de centrale udfordringer, som den danske folkeskole står over for. Og ligesom jeg går ud fra Enhedslisten er, er vi også i Socialdemokratiet meget bekymrede over det økonomiske kvælergreb, som regeringen har taget på kommunerne med forringelse i servicen, f.eks. på ældreområdet, på daginstitutionsområdet, og som også slår igennem på folkeskoleområdet.

På mange områder deler Socialdemokratiet også forslagsstillernes intention om at gøre skolen bedre, skabe bedre forhold for eleverne og for lærerne og sikre mere samarbejde mellem skole og hjem om barnets udvikling og skoleforløb. I Socialdemokratiets forslag til finansloven for 2006 foreslog vi derfor også, at der blev afsat 650 mio. kr. ekstra til folkeskolen, og vi pegede bl.a. på behovet for bedre undervisningsmaterialer, flere bøger, bedre adgang til it og ikke mindst en massiv efteruddannelsesindsats over for lærerne i folkeskolen.

Samtidig har vi også ved flere lejligheder sat fokus på, at der er nogle skoler, der er nogle steder i det her land, hvor man slås med sociale og etniske udfordringer, der er større end i andre dele af landet. Derfor har vi også ønsket, at lige præcis de skoler, der står med de her meget massive problemer, får et økonomisk løft.

Vi har også tidligere foreslået forbedringer af skolebygninger og lokaler gennem øget investering og renovering af nedslidte skoler og lokaler. Jeg tror også, at det her samfund ville blive både rigere og bedre gennem et kvalitetsløft til skolerne. For det er vores klare opfattelse, at det er et langt bedre og mere fremadrettet bud på, hvordan der kan gøres noget for at fremtidssikre det danske samfund.

Når vi ikke kan støtte det forslag, der ligger her fra Enhedslisten, så hænger det bl.a. sammen med, at vi har et forlig med andre partier om folkeskoleloven, og der er flere af de ting, der er indeholdt i forslaget, som er omfattet af det forlig. Men det hænger også sammen med, at vi ikke ønsker at fratage det lokale kommunale selvstyre en række muligheder for selv at kunne prioritere og træffe beslutninger.

Vi er tilfredse med, at mange kommuner faktisk vælger at afsætte langt flere timer end skolens vejledende minimumstimetal, og vi har ikke mindst en forventning om, at de nye store kommuner vil sætte udviklingen af folkeskolerne højt på dagsordenen. Det, der skal understøtte kommunerne, er en langt større vækstramme end den smalle vækstramme, regeringen tillader over for kommunerne, et forslag, vi allerede er fremkommet med i de igangværende velfærdsforhandlinger.

Forslaget er som sagt velmenende, men det blander sig i anliggender, som skal afgøres ved lokale beslutninger, og som bør være et anliggende mellem kommunalpolitikere, skoler og forældre, og endelig er forslaget meget udgiftskrævende. Socialdemokratiet kan derfor ikke støtte Enhedslistens forslag.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Tak for de pæne ord om, at det skulle være et særlig velmenende forslag. Det er nu ikke ud af et eller andet specielt godt hjerte, vi har fremsat det her forslag, men simpelt hen ud fra en retfærdighedsopfattelse af, at elever ligesom mennesker på arbejdsmarkedet bør have nogle rettigheder i forhold til den hverdag, de går i møde hver dag. Og hvis det skulle være specielt cen-

talistisk, så er arbejdsmiljølovgivningen jo også et meget centralistisk element i den danske stat, og så har jeg ikke noget problem med at blive kaldt centralist.

Det, som det her forslag lægger op til, og det, jeg egentlig godt kunne tænke mig at høre Socialdemokraterne om, er, om man overhovedet går ind for tanken om at etablere de her rettigheder for de danske elever. For den Socialdemokratiske ordfører siger, at det må være op til kommunerne, men vi ved jo godt, at det er meget individuelt, hvad kommunerne beslutter, og vi ved jo også godt, at der bliver sparet på f.eks. efteruddannelse og specialundervisning ude i virkeligheden. Skal eleverne i den danske skole have nogle rettigheder i denne situation?

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Jeg tror godt, vi kan blive enige om, at der er mange skoler, hvor standarden simpelt hen er for dårlig, hvor lokalerne er for dårlige, hvor faciliteterne er for dårlige. Vi ved, at der er en række kommuner, der bl.a. nu sidder med voldsomme besparelser, der går ud over folkeskoleområdet.

Kl. 19.45

Jeg tror ikke, det er manglende vilje i mange kommuner. Jeg kan være en lille smule bekymret for den kommune, jeg selv kommer fra, men det skyldes måske, at det er en Venstreborgmester, der sidder for bordenden. Generelt har jeg da en tiltro til, at kommunerne gerne vil, men de har den opgave at gennemføre nogle voldsomme besparelser, der så også kommer til at gå ud over skoleeleverne. Så derfor tror jeg ikke, det sådan er manglende vilje, men måske manglende økonomisk øjne og formåen, der er problemet i kommunerne.

Personligt mener jeg, at mange af de her krav er helt relevante krav, men jeg mener stadig væk, at vi er nødt til også at lægge op til, at det her er kommunalt forankret, og at det er kommunerne, der sammen med vælgerne, sammen med forældrene, sammen med skolerne skal prøve at få det her til at fungere.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Det, spørgsmålet egentlig gik på, var, om Socialdemokraterne er parate til at give eleverne rettigheder. For hvis man nu overfører den argumentation, som ordføreren lige havde, til arbejdsmarkedet, så ville der jo være lagt op til, at

arbejdsmiljøet måtte sikres mellem arbejdsgiveren og medarbejderne på den pågældende virksomhed. Det, som vi i Enhedslisten i virkeligheden anker over, er den rettighedsløshed, som eleverne udsættes for, og det er derfor, vi godt vil tildele dem de her rettigheder.

Jeg tror heller ikke, ligesom ordføreren har præciseret, at det er kommunernes manglende vilje, der gør, at skolerne ser sådan ud, men det er simpelt hen spørgsmålet om, at det er der, hvor der kan skæres, når man fra regeringens side kræver, at der skæres. Så det, jeg synes er vigtigt ved det her forslag, er at etablere de rettigheder, der gør, at man ikke kan skære på de danske unges uddannelsesniveau.

Så helt basalt: Mener Socialdemokraterne ikke basalt – om det så skal være de her rettigheder, eller de kan forhandles – at den generation i Danmark, der vokser op i den danske folkeskole, har ret til rettigheder?

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Som jeg forsøgte at sige i mit ordførerindlæg, støtter vi ikke det her beslutningsforslag. Vi mener ikke, at de her punkter er områder, hvor vi i Folketinget skal træffe beslutninger. Men jeg vil på den anden side sige, at jeg synes, det er helt legale krav at stille til en moderne folkeskole, at der er plads i klasserne, at der ikke er overfyldt med elever, og at der er de kvalificerede lærere og adgang til det undervisningsmateriale, der skal være.

Men jeg synes også, det er en opgave, som kommunerne må tage på sig, og det er jeg også sikker på kommunerne gerne vil. Jeg tror også, at specielt de nye og større kommuner vil prioritere den her opgave måske i et større omfang, end vi har set tidligere.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Nu kan jeg jo ikke undlade at bemærke, at Socialdemokraternes ordfører kom ind på økonomien i folkeskolen, og så har jeg bare et enkelt spørgsmål.

Da Socialdemokraternes anden uddannelsesordfører, fru Christine Antorini, lige var tiltrådt som ordfører på det her område, udtalte hun i et interview, at vi nu skal væk fra den retorik, der altid handler om, at folkeskolen skal have flere penge. Nu må vi til at drøfte, hvordan vi bruger de mange penge, vi afsætter til det her område.

Jeg skal bare høre, om hr. Kim Mortensen er enig med fru Christine Antorini.

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Det er jeg, og det er ikke det centrale krav bare at bede om flere penge, men jeg tror, det bliver rigtig svært, hvis man også skal overholde den anden lovgivning, der gælder i det her land, at få lavet noget afgørende ved eksempelvis renovering, ombygning og forbedring af skolernes lokaler og faciliteter, hvis ikke det er noget, man bruger penge på. Det er derfor, jeg peger på, at det er en opgave, som jeg mener at kommunerne er nødt til at prioritere og gå i gang med. Men der handler det jo om, om kommunerne har mulighed for inden for den økonomiske ramme at løfte den opgave.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Når nu vi snakker skolepolitik, så forstod jeg ikke helt den socialdemokratiske ordførers kommentar om en Venstreborgmester. Jeg troede jo, Venstre var vennerne i de her spørgsmål, men det behøver ordføreren ikke svare på.

Jeg vil godt spørge lidt ind til det, fru Majbrit Berlau også snakkede om, og sige, at jeg også synes, at det her er for centralistisk. Det skal der slet ikke herske nogen tvivl om.

Men i SF kan vi godt støtte ideen om nogle minimumskrav nogle steder. Og krav stiller vi jo også til eleverne. Altså, de møder nogle krav i den anden ende, så er det ikke rimeligt nok, at vi også stiller nogle krav om, at de faktisk sidder i et lokale i et antal, som gør, at den enkelte elev faktisk er i stand til at lære noget, er i stand til at kunne honorere de krav, vi stiller i den sidste ende? Kan vi ikke godt herfra også stille nogle krav om, at de forhold skal være i orden?

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Jo, jeg tror bare, det er svært at lave et magisk tal for, hvad der er rigtigt, for i nogle situationer kan 20 være det rigtige tal, i nogle situationer kan 15 være det rigtige tal, og i nogle situationer kan 27 måske være det rigtige tal. Det er derfor, jeg tror, at man er nødt til at have en prioritering, en forsvarlig prioritering på skolerne, af, hvordan man eksempelvis vil prioritere ressourcerne i forhold til antallet i klasserne.

Så derfor tror jeg ikke, at vi skal trylle et sandfærdigt tal frem her – ud over at jeg personligt har det sådan, at da min datter f.eks. var i en klasse med 28, inden den blev delt, var det meget svært. Det kan hænge sammen med klassestørrelsen, det kan hænge sammen med, at der var meget uroligt, men det var i hvert fald meget svært at få en ordentlig undervisning frem i lokalet.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg synes også, at 28 i en klasse er for mange. Det skal der ikke herske nogen tvivl om, og derfor vil jeg også godt prøve at stille spørgsmålet en gang til: Er der ikke nogen situationer, man kan komme ud for, hvor det simpelt hen ikke er i orden, hvor man simpelt hen spilder nogle unge, spilder nogle ressourcer, spilder nogle muligheder i det her land på gulvet, fordi forholdene i folkeskolen simpelt hen ikke er i orden?

Det handler jo ikke om at diktere, hvordan det skal se ud, men det handler om at sige: Der er en grænse for, hvor galt det må se ud. Kan der ikke være nogle ting med hensyn til lokaler og luft, antal elever, lærernes efteruddannelse, hvor man siger, at det måske er på sin plads at stille nogle minimumskrav?

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Jo, det kan der være, og der er eksempler på, at faciliteterne ikke er i orden, at skolerne ikke fungerer, at der ikke er ressourcer nok, at der ikke er adgang til undervisningsmaterialer. Så, jo, det er der masser af eksempler på, og det synes jeg også er på sin plads at man stiller krav om. Jeg tror bare stadig væk, vi skal holde fast i, at ansvaret for den her opgave skal være i kommunerne, og lade være med at prøve at flytte den derfra.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Nu har vi jo egentlig fået skræmmende og tankevækkende eksempler på, hvad der kan ske i Venstres gruppeværelse med den luft og de arealvilkår, man har der, og det synes jeg jo egentlig må mane til eftertanke hos den socialdemokratiske ordfører, for når det kommer til styringen af skolen, så har man sådan en meget centralistisk tilgang. Og nu hører vi jo egentlig, synes jeg, en meget decentral og meget rummelig, respektfuld tilgang, når det gælder den fleksibilitet, der skal være, for at folkeskolen kan foldes ud for

den mangfoldighed af børn og elever og behov, den møder.

Kan vi ikke friste Socialdemokraterne til at anlægge den samme respekt for det decentrale i styringen, så den ikke kun gælder for de vilkår, der er gældende for det indholdsmæssige?

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Jeg havde nær sagt, at der faktisk er lidt for god plads i det socialdemokratiske gruppeværelse, men det arbejder vi på at ændre – men det skal jeg springe over her.

Det er ikke Socialdemokratiet, der er partiet her i Folketinget, der taler om en større centralisering af skolen. Det er ikke Socialdemokratiets tilgang til de forhandlinger, vi har haft omkring skoleforliget, og en af årsagerne til, at Socialdemokratiet er med i skoleforliget, er jo faktisk, at vi vil prøve at sikre, at det stadig væk er en decentral skole, og at det er kommunerne, der har ansvaret for skolerne. Så jeg fristes ikke, hvis jeg må sige det på den måde, af en dagsorden, der hedder, at vi skal ind i større centralisering af den danske folkeskole.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Nu skal jeg selvfølgelig ikke blande mig i Socialdemokratiets evalueringskriterier, men jeg vil så sige, at jeg ikke synes, det lykkes så godt for Socialdemokratiet i den forligskreds, man er i, at sikre respekten for det decentrale og sikre respekten for lærernes arbejde, sikre, at der bliver vist tillid til, at den professionelt engagerede lærer faktisk kan udfolde det decentralt bestemte rum, som folkeskolen er.

Så derfor synes jeg, at der er sådan en vis inkonsekvens i den socialdemokratiske skolepolitik, når man på den ene side godt vil være med til at lave en endog særdeles stærk styring via test og rapporter, og hvad ved jeg, men har en meget åben og decentral holdning til de vilkår, skolerne har til rådighed for at kunne møde de centrale krav og den styring, der bliver lagt ned over skolen fra oven.

Jeg håber selvfølgelig, at Socialdemokratiet vil følge den decentrale trend og lade det stå meget stærkere i skolepolitikken, men det er lidt mærkeligt at høre, at der er den her inkonsekvens i den måde, man går til det på.

(Kort bemærkning).

Kim Mortensen (S):

Nu fik jeg ikke lige fat i spørgsmålet, men jeg erindrer, at vi har udvekslet synspunkter om det her op til flere gange og i op til flere timer her i Folketingssalen, og jeg har på fornemmelsen, at vi får mulighed for at gøre det igen.

Kl. 19.55

Jeg vil bare sige, at i de lovforslag, som er fremsat, og som er til behandling her i Folketingssalen, er det op til flere gange præciseret, at skolerne er kommunernes ansvar, og det, der er tale om i lovgivningen, er bl.a. at stille nogle indholdsmæssige redskaber til rådighed for skolerne og for lærerne.

Formanden:

En kort bemærkning behøver ikke nødvendigvis at indeholde et spørgsmål.

Tak til hr. Kim Mortensen. Og så er det hr. Martin Henriksen som ordfører.

Martin Henriksen (DF):

Jeg kan med det samme røbe, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Det er Enhedslistens påstand, at folkeskoleforliget ikke sikrer kvaliteten i folkeskolen. Det er en skråsikker påstand, i og med at forliget ikke er trådt i kraft endnu, og i øvrigt er jeg heller ikke enig i den påstand. Enhedslisten har åbenbart den indstilling, at kvaliteten udelukkende har noget at gøre med at tilføre flere ressourcer til folkeskolen. Danmark har i dag verdens dyreste folkeskole, og det betyder, at forudsætningerne for at gøre skolen bedre, end den er i dag, er til stede.

Derudover undrer det mig, at Dansk Folkeparti og forligspartierne gang på gang kritiseres for, bl.a. fra Enhedslistens side, at stille de centrale krav, som vi nu engang stiller. Dette beslutningsforslag kunne man godt tolke i hvert fald som en begyndelse til en statsliggørelse af folkeskolen, men Enhedslisten har vel et standpunkt, til man tager et nyt, og jeg går ud fra, at det er det her et udtryk for.

Dansk Folkeparti kan sagtens ude i fremtiden forestille sig en statsskole, men det ville være på sin plads at afvente resultatet af folkeskoleforliget, og det har vi naturligvis også tænkt os at gøre. Vi er af den opfattelse, at folkeskoleforliget præciserer kommunernes ansvar over for den lokale skole i forbindelse med den årlige kvalitetsrapport.

Derudover lægger den nye læreruddannelse op til en styrkelse af uddannelsen, og dermed lægger læreruddannelsen også op til et fremtidigt kvalitetsløft til folkeskolen.

Enhedslisten ønsker at styrke skole-hjem-samarbejdet, og det ønsker Dansk Folkeparti også, så det gør vi – ikke med dette forslag, men med folkeskoleforliget.

Enhedslisten ønsker også at sætte fokus på elever med specielle behov, og det er vi også enige i, og derfor er der netop sat fokus på det i folkeskoleforliget og i den nye læreruddannelse.

Enhedslisten ønsker, at historielærere skal undervise i historie, og at dansk lærere skal undervise i dansk osv. Det er Dansk Folkeparti også enige i, og derfor er der fokus på det i folkeskoleforliget, og følgegruppen, der skal følge den nye læreruddannelse, skal ligeledes holde øje med netop det her område.

For Dansk Folkeparti er det helt grundlæggende, at der er de rigtige lærere til de rigtige fag. I dag er der kun i 33 pct. af kommunerne en politik om linjefagslærere. I den årlige kvalitetsrapport, som er en direkte konsekvens af folkeskoleforliget, skal kommunalbestyrelsen hvert år tage stilling til dette problem, og det hilser vi naturligvis velkommen i Dansk Folkeparti. Vi ønsker over de kommende år at følge folkeskoleforliget og især problematikken omkring linjefagslærerne. Det er vores klare opfattelse, at der er politisk vilje til et løft i folkeskolen, og det synes jeg faktisk at vi også har fået vist.

Dansk Folkeparti kan ikke støtte forslaget med de førnævnte begrundelser.

Formanden:

Så er der et par korte bemærkninger til ordføreren, først fra fru Majbrit Berlau.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Nu er ordførerens ordførertale ikke nogen overraskelse for mig, den var sådan set rimelig forudsigelig.

Det, der bare står tilbage, er, at jeg godt kunne tænke mig at vide, om det er sådan med Dansk Folkeparti, hvis vi nu lægger hele den her centralisme/ikkecentralismedebat fra os bare et kort øjeblik, at man er af den opfattelse, at de danske elever har nogle rettigheder og skal have nogle rettigheder med hensyn til deres arbejdsmiljø i den danske folkeskole.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg mener generelt, at den vigtigste rettighed, som eleverne skal have i den danske folkeskole, er, at de får en undervisning, som har et højt fagligt niveau, og at der er en kvalitet i undervisningen, og det mener jeg i høj grad at bl.a. folkeskoleforliget er med til at sikre. Så jeg mener, at danske folkeskoleelever har rettigheder, selvfølgelig har de det.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

De rettigheder, som vi godt kunne tænke os at etablere for eleverne, er jo egentlig ikke urimelige rettigheder, og det tror jeg også at ordføreren kan være enig i.

Vi kan vel sagtens være enige om her i salen også, at det faktisk ikke er urimeligt, at der ikke skal være overcrowded i klasserne. Vi kan vel være enige om, at det skal være rimeligt, at man undervises af kvalificerede lærere. Ordføreren nævnte jo selv en række områder, hvor han faktisk mente at det var rimeligt at stille rettigheder op.

Jeg tror, det er 97-98 pct. af den danske befolkning, der går igennem den danske folkeskole og går igennem den uden at have nogen rettigheder i forhold til det arbejdsmiljø, de faktisk udsættes for hver dag og er i hver dag. Når vi snakker om os voksne mennesker, så har vi de rettigheder via arbejdsmiljølovgivningen, det er klare rettigheder, som er etableret for os.

Spørgsmålet er: Er Dansk Folkeparti af den opfattelse, at fordi man er under 15 år, er man ikke berettiget til samme rettigheder? Er det et aldersspørgsmål, der gør, at man ikke skal have etableret de her rettigheder? Hvad er årsagen?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jamen igen vil jeg bare sige, at det er min klare opfattelse, at elever i folkeskolen selvfølgelig har rettigheder, og så vidt jeg er oplyst, var det gennemsnitlige elevtal pr. time i 2003, antallet af elever i en klasse, omkring 20, så på det område er der vel et eller andet sted også en imødekommeelse af det, som Enhedslisten rent faktisk er inde på her.

Kl. 20.00

Så vil jeg da sige, at bl.a. jeg for ikke så lang tid siden havde nogle tanker ude i pressen om, at vi skulle have en lov omkring, at vi skulle forpligte alle skoler til f.eks. at have en mobnings-

politik, som alle skoler eksempelvis ikke har. Det var der så ikke så stor tilslutning til, fordi man bl.a. mente, at undervisningsmiljøloven tog højde for det. Og der er da også nogle elementer i folkeskoleforliget, bl.a. i den kvalitetsrapport, som kommunerne skal lave, som går på, at kommunerne f.eks. også skal kigge på, om mobning er et problem. Og det har da i høj grad også noget med rettigheder at gøre.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg synes jo sådan oprigtigt, det er skræmmende, at et parti som Dansk Folkeparti, der har den indflydelse på den danske folkeskole i øjeblikket, som Dansk Folkeparti har, har den her vision om en centralistisk statsskole. Ja, det kan ødelægge mange ting.

Spørgsmålet med hensyn til det her er så: Hvis Dansk Folkeparti får magt, som de har agt, og det kommer til den her statsskole på et tidspunkt, kan de elementer, som Enhedslisten stiller op her, så være en del af det, der skal styres herfra? Kunne det være sådan noget her, der indgik i en kommende statsskole med Dansk Folkeparti ved roret?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det er ikke alle elementer i Enhedslistens forslag, som jeg synes er lige gode. Og jeg ved ikke, hvorfor det skulle være specielt skræmmende, at Dansk Folkeparti på sigt godt kunne forestille sig en statsskole. Det bliver jo ikke realiseret lige foreløbig.

Nu har vi et folkeskoleforlig, som jeg synes stiller nogle udmærkede krav, bl.a. til kommunerne, og det ønsker vi selvfølgelig helt klart at holde fast i. Men jeg har da ikke noget imod at sige, at såfremt kommunerne ikke er i stand til at leve op til det ansvar, som de har, og vi kan se, at der er enkelte områder, hvor folkeskolen ikke gør det godt nok, det kunne være om 5 år, det kunne være om 10 år, så vil jeg da hverken udelukke det ene eller det andet.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Ja, jeg synes, det er skræmmende, men den debat tager vi en anden dag, at man fra Dansk Folkepartis side ønsker at sidde her i gruppeværelset, jeg ved ikke, hvor stort det er, og bestemme, hvilke morgensalmer der nu skal synges i den danske folkeskole.

Men jeg kunne godt tænke mig så at høre mere konkret med hensyn til forslaget her: Kan Dansk Folkeparti give et par eksempler på ting, som burde være med i sådan en statsskole, og hvilke ting der ikke hører hjemme der? Hvad mener Dansk Folkeparti er forkert ved forslagene?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det kunne eksempelvis være, hvis vi ønsker, så vidt jeg lige husker, at oprette et pædagogisk center på den enkelte skole, og hvor man så f.eks. ønsker at sige, hvor lang tid det her pædagogiske center skal holde åbent. Og selv om vi forestiller os, at vi eventuelt i fremtiden skulle gøre folkeskolen til en statsskole, så ville det ikke nødvendigvis udelukke, at man ude på den enkelte skole f.eks. kunne bestemme, hvor lang tid biblioteket skulle holde åbent. Jeg synes sådan set, at det, for at give et eksempel, er fint nok, at man bestemmer det ude på den enkelte skole.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes, det er meget interessant og tankevækkende, at Dansk Folkeparti mener, at man selv med en statsskole kan gå så vidt, som at skolen selv kan bestemme bibliotekets åbningstid. Den burde næsten have lov til at stå og hænge i luften.

Hvis det er forestillingen om, hvor få frihedsrettigheder man ligesom mener en skole skal have, for at det kan gå efter Dansk Folkepartis hoved, så må det da være ekstremt utilfredsstillende for Dansk Folkeparti at samarbejde med det øvrige Folketing. For selv den centralistiske skolepolitik, der føres i øjeblikket, giver jo nogle frihedsrettigheder, som må være helt, helt ude af proportioner i forhold til Dansk Folkepartis forestilling om, hvad der er ret og rimeligt.

Så kan vi ikke komme lidt tættere på, hvad det er for et tidsperspektiv, vi har foran os, før Dansk Folkeparti kræver at få en statsskole? Vi ved jo, at Dansk Folkeparti, når de ikke kun springer op som løver, men også falder ned som løver – vi ser det ikke så tit, men det hænder – så sætter trumf på, og så sker der noget.

Kan vi ikke få at vide, hvad det er, der er perspektivet i det samarbejde, Dansk Folkeparti har med regeringen, når nu statsskolen for alvor bliver sat på dagsordenen?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

For det første kan jeg selvfølgelig ikke give et tidsperspektiv for, hvornår Dansk Folkeparti eventuelt ville melde ud, at nu vil vi have en statsskole.

Perspektivet i det folkeskoleforlig, som er blevet lavet, er jo, at man bl.a. skal højne fagligheden, at man bl.a. skal sørge for at rette op på, at en del af eleverne, som går ud i dag, ikke har de nødvendige færdigheder og kundskaber. Det er det, der er perspektivet i den skolepolitik, der bliver ført i øjeblikket, og det er jo også det, der er lagt op til i folkeskoleforliget. Der er lagt op til en styrkelse af de ting, som Dansk Folkeparti i lang tid har lagt vægt på, og det kan vi naturligvis kun være tilfredse med.

Kl. 20.05

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Men som ordføreren sagde for ikke så lang tid siden, så er forliget ikke trådt i kraft endnu. Dansk Folkeparti må have gjort sig en overvejelse over, hvor lang tid den her skoleform skal have lov til at vise sin berettigelse og levere de resultater, som Dansk Folkeparti har som forudsætning for ikke at kræve en statsskole.

Hvad er det for en prøveperiode, Dansk Folkeparti har givet den nuværende folkeskole, før man ligesom vil sige, at nu må vi have en statsskole, for nu er det for ringe? Og hvor er det, man finder eksemplerne på, at en statsskole leverer bedre resultater end en skoleform som den, vi har i dag?

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det vigtigste for Dansk Folkeparti er sådan set ikke den ramme, man sætter omkring folkeskolen, det vigtigste er sådan set det indhold, der kommer i folkeskolen. Derfor kan jeg naturligvis heller ikke, som jeg også sagde i mit svar på fru Margrethe Vestagers første spørgsmål, give et tidsperspektiv for, hvornår vi eventuelt ønsker at ændre fundamentalt ved den folkeskolemodel, som vi har i dag.

Vi tror på, at folkeskoleforliget vil være med til at højne det faglige niveau, at det vil styrke evalueringskulturen, og vi tror også på, at når man bl.a. laver en ny formålsparagraf, så vil det netop være med til at sætte fokus på det, som vi i Dansk Folkeparti i lang tid har ønsket at man

skal sætte fokus på, nemlig færdigheder og kundskaber.

Med henblik på om der er andre lande, der har en statsskole, som vi kan pege ud og sige, at der fungerer det rigtig godt: Hvis man eventuelt skulle have en statsskole i Danmark, så ville det naturligvis ske efter drøftelser med de partier, som på det tidspunkt har flertallet, og så ville det blive en dansk statsskole.

Formanden:

Tak til hr. Martin Henriksen. Så er det fru Carina Christensen som ordfører.

Carina Christensen (KF):

Selv om det her beslutningsforslag fra Enhedslisten rummer flere sympatiske og også meget spændende forslag, så kan vi i Det Konservative Folkeparti ikke støtte forslaget. Overordnet set har vi sådan set ikke noget imod centralisering, men i det her forslag synes vi at centralisering og ikke mindst detailreguleringen har taget overhånd.

Der er masser af de her forslag, som vi gerne ser at kommunerne tager fat på. Men det er nu engang kommunerne, der har ansvaret for at drive folkeskolerne og for at sikre en undervisning af høj kvalitet, og vi forventer, at kommunerne lever op til deres ansvar. Det har vi også lige netop præciseret i en lov, vi er ved at vedtage her i Folketinget, og vi har ingen aktuelle planer om at ændre på den nuværende ansvarsfordeling.

Vi har i dag en af verdens dyreste folkeskoler, og for os handler det altså i langt højere grad om at sikre, at de mange penge, vi allerede bruger, anvendes på den bedst mulige måde, og at vi får de bedst mulige resultater af undervisningen for pengene.

Det her forslag handler desværre meget traditionelt i høj grad om bare at bruge nogle flere penge på folkeskolen frem for at forholde sig til, hvordan man konstruktivt kan få noget ud af de ressourcer, vi har afsat. Det Konservative Folkeparti kan således ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Jeg vil bare lige sige, at det her ikke nødvendigvis handler om at føre flere penge til den danske folkeskole. Det handler om at føre de ressourcer til, vi mener er nødvendige for, at rammerne bliver lagt omkring den danske folkeskole, for at man kan sikre, at den enkelte skole har den me-

todefrihed, der skal til for at planlægge den undervisning, som skolen mener er den rigtigste.

Det, som jeg egentlig godt vil spørge ordføreren om, er, at ordføreren siger, at det er kommunernes ansvar at sikre, at det er en ordentlig kvalitet. Ryster det så ikke den konservative ordfører, når vi får meldingerne ude fra det kommunale regi om, at man på grund af de nedskæringer, man bliver udsat for ude i kommunerne, er nødt til f.eks. at skære i specialundervisningen, f.eks. er nødt til at skære ned i den efteruddannelse, som man egentlig gerne ville give lærerne, og som man også mener er tiltrængt at lærerne skal have?

Ryster det ikke den konservative ordfører, at man står over for det valg i kommunerne, at man faktisk ikke kan levere den ydelse, man gerne ville, fordi man er underlagt nogle økonomiske krav?

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Først lige en kommentar til det med, at det her ikke handler om at tilføre folkeskolen ekstra ressourcer. Vi har regnet os frem til, at det her ville koste ca. 15 mia. kr., og de penge skal jo findes et eller andet sted, så på en eller anden måde handler det jo trods alt om, at der skal findes ikke så få midler endda, hvis det her skulle realiseres.

Så er jeg godt klar over, at vi hører flere kommuner, der klager sig. Men igen er det kommunernes ansvar at drive folkeskolen, det er dem, der har ansvaret for at sætte serviceniveauet i deres egen kommune. Det ansvar mener jeg godt de kan løfte. Vi har netop ønsket at præcisere, at kommunerne skal påtage sig det her ansvar, leve op til opgaven.

Derfor har vi også fremsat det lovforslag, som vi er ved at vedtage, som sikrer, at de nu lever op til det, vi sådan set kan forvente, og at børnene lærer det, de skal, og at undervisningen er i orden.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Bare lige for at præcisere grunden til, at jeg siger, at det her ikke nødvendigvis handler om at tilføre flere økonomiske ressourcer: Jeg er godt klar over, at der ligger masser af penge i det her forslag. Det har vi intet problem med i Enhedslisten. Det har vi finansieret i vores finanslovsforslag, som vi fremlagde sidste år.

Men det, som jeg synes er problemet, er jo, at man, når vi står i en situation, hvor kommunerne bliver ved med at komme med de her klager, så bare stiller sig op fra De Konservatives side, som er et regeringsparti, og siger, at det må de selv klare.

Det, de problematiserer, er jo lige præcis, at nogle af de nedskæringer, som regeringen pålægger kommunerne, er med til at forringe ydelsesniveauet på de danske folkeskoler, og det er derfor, vi er nødt til at fremsætte et rettighedsforslag til eleverne: Det er for at sikre, at eleverne ikke bliver fanget som en lille lus mellem to negle i det spil, der kører mellem regeringen og kommunerne, for det er lige præcis det, der sker.

Man slås om, hvem der skal betale, og virkeligheden er, at dem, det går ud over, er de danske elever. Det er det, vi mener er uacceptabelt i Enhedslisten. Det er derfor, vi fremsætter det her forslag, som jo også har bred opbakning i de danske skoleelevers organisation.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Som jeg hører spørgsmålet, så ender det jo med at blive en diskussion om pengene, og hvordan pengene anvendes. Og igen: Vi har en af verdens dyreste folkeskoler, vi afsætter utrolig mange midler til folkeskolen, og vi er meget stolte af, at også den her regering har brugt rigtig mange penge på folkeskolen og også vil gøre det i fremtiden.

Men det er jo kommunernes ansvar at drive folkeskolerne. Det er dem, der fastsætter serviceniveauet lokalt, og det ansvar forventer jeg også at de kan leve op til og vil gøre i fremtiden.

Jeg synes ikke, at vi skal fastsætte det herindefra. Og så vil jeg sige, at det i øvrigt er meget betryggende at høre, at Enhedslisten har fundet de 15 mia. kr. Vi vil med stor interesse læse det finanslovsforslag, Enhedslisten lægger frem.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg har jo i flere tidligere debatter om folkeskolen kunnet konstatere, at De Konservative i lighed med SF i øvrigt er meget optaget af fagligheden i folkeskolen. Så vil jeg godt i den sammenhæng spørge den konservative ordfører: Hvis nu man har det her lille klasselokale, hvor der sidder 30 elever med tomme maver, luften er dårlig, læreren har ikke været på efteruddannelse i de her 25 år og er blevet lidt træt af det og glæder sig bare til at kunne komme på den her

pension, der jo så i øvrigt er udskudt, tror den konservative ordfører så ikke, at det er lige meget, om de har en, to eller tre historietimer om ugen, fordi de i virkeligheden ikke får noget ud af det? Er kvaliteten ikke lige så vigtig som antallet af timer?

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jeg er helt enig i, at det er fuldstændig utilfredsstillende, hvis de fysiske omgivelser ikke er i orden for eleverne, og hvis lærerne ikke er veluddannede osv. osv., men det tror jeg altså også man bekymrer sig om ude i kommunerne. Og det er jo dem, der har ansvaret. Det er de lokalt valgte politikere, som sidder derude med ansvaret for at sørge for, at de ting er i orden.

Det er så spørgsmålet, om man tror på, at de kan løfte den opgave, og at de påtager sig det ansvar for at drive folkeskolerne. Det tror vi på at kommunerne godt kan. Jeg kan forstå, at SF ikke har den samme tiltro til kommunerne. Det er måske så det, der skiller os ad.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Jeg prøver bare på at sætte antal af timer over for kvaliteten. Jeg kan forstå med hensyn til antallet af timer, at der mener De Konservative ikke kommunerne kan løfte deres opgave. Så er Det Konservative Folkeparti med til at sige, at vi skal bruge flere timer på historie og dansk ude i folkeskolen i kommunerne. Det er de lokale ikke gode nok til at finde ud af.

Det, jeg så stiller spørgsmål om, er: Kan det ikke for nogle elever være fuldstændig irrelevant, hvis rammerne i øvrigt ikke er i orden? Kan de godt 200 mio. kr., som De Konservative vil bruge på flere timer, ikke være fuldstændig spildt, hvis det er sådan, at der sidder nogle elever under de vilkår, jeg omtalte? Er man derfor ikke, hvis det virkelig skal batte noget, nødt til at tage hånd om begge dele, både antallet af timer og de vilkår, som eleverne sidder under? Og hvorfor er det kommunen, der skal tage hånd om det ene, og så Det Konservative Folkeparti her i Folketinget, der tager hånd om det andet?

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Vi synes sådan set ikke, at det ene udelukker det andet, og jeg vil gerne understrege, at det faktisk er 680 mio. kr., der er afsat til ekstra timer i dansk og historie. Det er vi meget glade for, og

vi har meget stort fokus på indholdet i, hvad man lærer ude i skolerne, og vi er glade for at kunne tilføre ekstra midler til ekstra timer i dansk og historie. Men det udelukker ikke, at vi ikke også synes, at de fysiske rammer selvfølgelig skal være i orden, og derfor bruger vi også mange penge på folkeskolen i dag.

Vi har en af verdens dyreste folkeskoler, og det er ude i kommunerne lokalt, at man lægger serviceniveauet og prioriterer bl.a. den fysiske indretning af de skoler, man har i kommunen. Og vi tror godt, at de kan leve op til det ansvar, for jeg er sikker på, at en kommunalpolitiker heller ikke synes, det er acceptabelt, hvis der sidder 60 elever på 40 m², altså fuldstændig uacceptable forhold.

Det er de da også opmærksomme på derude, og de er jo trods alt også, netop hvad angår de fysiske rammer, tættere på de skoler, som de har ansvaret for derude, end vi er herinde på Christiansborg, så den arbejdsdeling er sådan set ganske hensigtsmæssig.

Formanden:

Tak til fru Carina Christensen. Så er det fru Margrethe Vestager som ordfører.

Kl. 20.15

Margrethe Vestager (RV):

Det er en tilbagevendende diskussion i Folketinget, om vilkårene for Danmarks skoleelever er rimelige eller ej. Jeg har deltaget i de her diskussioner siden midten af 1990'erne, og vi vender hele tiden tilbage og tilbage og tilbage og tilbage til den her type af overvejelser.

To bemærkninger fra radikal side. Den ene er, at hvis man laver den her slags minimumskrav, så er der en fuldstændig akut risiko for, at det bliver standarden, og er der noget, den danske folkeskole ikke har brug for, så er det standarder.

Hvis man som skole skal kunne give en undervisning, som faktisk giver mulighed for, at den enkelte elev kan lære noget, kan udvikle sig, kan få en samlet set personlig, alsidig udvikling, sådan som den enkelte har krav på i hvert fald inden for den nuværende lovgivning, så må man også sørge for, at skolerne har rum til at tilrettelægge undervisningen, og at kommunerne tager ansvar for at finansiere, på hvilken måde det sker.

Derfor tror vi, det vil være til stor ulempe for skolen, hvis den bliver mødt af den her type centralistiske krav, og at det vil være en fristelse,

hvis der skulle være enkelte kommunalpolitikere, som har svært ved at få finansieret kommunens udgifter, at sige: Hvis det her er det mindste, det skal være, så er det også det, det bliver. Det synes vi ikke som radikale er tilfredsstillende.

Men vi synes, at det ville være interessant i behandlingen af beslutningsforslaget at finde ud af, hvor langt der er fra virkeligheden til Enhedslistens forslag, altså: Hvordan ser det ud med hensyn til antal timer i forhold til det vejledende minimumstimetal, i forhold til klassekvotienter, i forhold til skole-hjem-samtaler og så fremdeles? Jeg tror, man ville blive forholdsvis overrasket over, at det forhåbentlig står betydelig bedre til, end man kunne tro, når man læser beslutningsforslaget.

Det andet er, at vi synes, det er helt afgørende at følge op på lov om undervisningsmiljø. Lov om undervisningsmiljø er jo netop i sit værdifundament tænkt som en adgang til, at undervisningsmiljøet kan være en demokratisk foretelse, ikke noget, som stikkes ud på grund af en centralistisk, statslig tænkning, men som skabes i en dialog, en forpligtende dialog mellem elever, lærere, forældre, skolebestyrelse og medarbejdere i øvrigt, netop for at sørge for, at de ret mange regler af retlig karakter, der gælder for elevernes undervisningsmiljø i forhold til deres sikkerhed og sundhed, bliver sat ind i en sammenhæng, hvor det også handler om undervisningsmiljø.

Uanset hvordan man vender og drejer det, er det vigtigt, at eleverne er engagerede og med i vurderingen af og opfølgningen på undervisningsmiljøet, fordi eleverne er med til at skabe det gode undervisningsmiljø. Det nytter ikke noget at forbyde mobning, men det nytter noget, hvis man kan få eleverne forpligtet på, at et godt psykisk undervisningsmiljø er et undervisningsmiljø, som er mobningsfrit, og hvor der er en kultur, hvor man er villig til at gribe ind og sige fra i forhold til de elever, som ikke har forstået, hvad der er skolens værdimæssige fundament.

I det lys synes jeg, at man i stedet for at gå den her centrale vej, hvor man risikerer, at minimumskrav bliver standard, skulle gå en vej, hvor man sagde: Hvordan kan vi sammen udvikle undervisningsmiljøet med den inddragelse og det demokratiske fundament, der ligger for netop den lovgivning?

Enhedslisten har under tidligere behandlinger på uddannelsesområdet i Folketingssalen i dag netop lagt meget vægt på det demokratiske

element, og derfor synes jeg, det ville være meget oplagt, når man forfølger de målsætninger, som Enhedslisten har, og som vi deler i Det Radikale Venstre, med hensyn til at der skal være rimelige og ordentlige vilkår for en kreativ og differentieret undervisning i folkeskolen, at man så går vejen ved at støtte lov om undervisningsmiljø, for den lovgivning er der, det er et redskab, og jo mere det bliver brugt, jo bedre undervisningsmiljø får vi også.

Så med de bemærkninger kan Det Radikale Venstre ikke støtte beslutningsforslaget, men vi håber, at vi kan få en række interessante oplysninger frem i forbindelse med udvalgets behandling af det.

Formanden:

Tak til fru Margrethe Vestager. Så er det hr. Thomas Krog som ordfører.

Thomas Krog (SF):

I forhold til de bemærkninger, der er kommet fra bl.a. Venstre, og jeg hørte også lidt fra Socialdemokraterne, omkring gruppeværelser, kan jeg oplyse, at SF's gruppeværelse faktisk er så stort, at vi har plads til flere. Der er plads til, at der kan komme flere, men det kunne jo også være en af årsagerne til, at der kommer kreative tanker derfra. Det modsatte kan i hvert fald også være tilfældet.

I går havde vi en diskussion her i salen om daginstitutioner og om børnemiljøvurderinger. Jeg synes, det ville være spændende at inddrage det i den her sammenhæng og sige: Jamen er det ikke også på tide, vi får noget tilsvarende her?

Kl. 20.20

I går dagens debat sagde jeg og SF: Vi har behov for nogle minimumsstandarder, også i daginstitutionerne. Der er simpelt hen nogle ting, vi ikke skal acceptere, ja, der er simpelt hen nogle ting, der kan være så gale, at vores børn bliver hæmmet i den udvikling, som de ellers skulle have i den alder, og det kan vi ikke leve med.

På samme måde har jeg det med hensyn til folkeskolen. Det kunne være rart her at få lavet nogle ordentlige vurderinger af: Hvordan ser virkeligheden egentlig ud, og er der nogle steder, det er så galt, at det faktisk hæmmer børnenes udvikling og faktisk ikke giver dem det læringsmiljø, de har brug for for at leve op til de krav, som flertallet her jo vil stille om bl.a. test, det betyder så ikke så meget, men nok så vigtigt, de krav, hele globaliseringsfundamentet stiller til

de elever, der kommer ud af folkeskolen og videre i uddannelsessystemet?

I SF er vi villige til at investere i bygningerne. Det er meget påfaldende, at man, hvis man kommer til en by, kan se de store, flotte erhvervsbygninger, og så står den der gamle skole, som ikke rigtig er blevet renoveret, ovre i et hjørne. Sådan ser det i hvert fald ud mange steder.

SF er også villig til på nogle konkrete områder at gå ind og sikre de her minimumsstandarder. Vi har gentagne gange foreslået et krav om efteruddannelse til lærere. Det er klart, at det koster nogle penge, men hele diskussionen om faglighed i folkeskolen mener vi er fuldstændig central. Igen vil jeg sige, at antallet af timer jo ikke virker, hvis ikke kvaliteten er der. I forhold til antallet af elever i folkeskolen mener jeg også, det kan være relevant at sige: Jamen skal man i hvert fald ikke i det mindste have et vist antal kvadratmeter pr. elev?

Men der er en del ting i det her forslag, som dels er for detaljerede og dels er noget, som vi ikke skal beslutte her i Folketinget. Det er vigtigt. En af hovedgrundene eller i hvert fald en vigtig grund til, at vi er imod det flertal, som er her i øjeblikket, bestående af Socialdemokrater, regeringen og Dansk Folkeparti, er, at vi jo er åbne over for muligheden for at have forskelligheden med i skolerne.

Det er jo utrolig vigtigt, at vi lader kommunerne og lærerne selv bestemme nogle af de her ting. Det skal vi passe på med ikke at ødelægge, og det mener jeg at flertallet er i gang med at ødelægge. Og det synes jeg også at Enhedslisten skal passe lidt på med i forhold til det her forslag.

Men jeg kan slutte fuldstændig op omkring, at der er nogle positive ting at arbejde med – og det gælder alle punkterne – og der er som sagt også nogle steder, SF faktisk er villig til at gå ind og lave nogle minimumsstandarder, og ikke bare villig til, der er nogle områder, hvor vi også går ind og foreslår det.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg blev ikke fuldstændig klar over, hvad der er SF's holdning til minimumsstandarder.

Eksemplet her fra Folketinget er jo sådan set meget godt: Folketingets standard gør, at Venstres gruppemedlemmer oplever, at deres gruppeværelse er for lille, og SF's gruppemedlemmer oplever, at deres gruppeværelse er for stort. Alt-

så, det passer ikke rigtig godt nogen af stederne. At man så kunne ønske sig, at det af naturlige eller vælgerbestemte årsager kom til at passe bedre, er så noget andet.

Men synes SF ikke som Det Radikale Venstre, at det er mere hensigtsmæssigt, at man lokalt finder ud af, hvordan tingene skal være og indretter det i dialog efter de lokale vilkår, og at det derfor snarere er kommunens økonomi, end det er de centrale krav, man skal se på, sådan at man sørger for, at folk har mulighed for at tage ansvar for undervisningsmiljøet lokalt?

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Fru Margrethe Vestager forstod fuldstændig, hvad jeg sagde omkring gruppeværelset, men det er bestemt ikke for stort. Hvis der er noget, så er det jo SF's folketingsgruppe, der er for lille. (*Munterhed*).

I øvrigt er jeg fuldstændig enig i, hvad der bliver sagt omkring den kommunale økonomi. Det er jo et stort problem og et helt centralt problem i forhold til, at vi overhovedet står og diskuterer det her, at kommunerne har været pressede og der faktisk finder nedskæringer sted.

Jeg er også, som fru Margrethe Vestager har hørt mig sige flere gange, meget optaget af, at netop lærerne, og at netop kommunalbestyrelserne er aktivt inde og deltager i debatten om folkeskolen; på den måde kan man være med til at udvikle nogle gode faglige miljøer. Men der er også nogle enkelte steder – jeg nævnte bl.a. lærernes efteruddannelse – hvor det altså er noget så vigtigt at vi får sat virkelig fokus på det, og der vil vi i SF godt gå ind og sige: Nu er det på tide, at der bliver rettet på det her, og at vi derfor påbyder, at der skal efteruddannelse til.

Kl. 20.25

Formanden:

Tak til hr. Thomas Krog, og så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Majbrit Berlau.

Majbrit Berlau (EL):

Jeg er blevet belært om, at man traditionen tro nu siger tak for debatten. Jeg vil sige, at jeg altid synes, det er spændende at diskutere den danske folkeskole, og jeg synes, at vi i betragtning af de ændringer, der foregår i den danske folkeskole, har haft alt for lidt mulighed for at diskutere, hvad det er, der skal ske.

Det forslag, vi lægger op til her, er egentlig ikke udtryk for, at vi vil have en statsskole eller

centralisere. Det er i virkeligheden et udtryk for, at vi vil skabe nogle rammer og nogle rettigheder for de elever, der er i den danske folkeskole, så vi sikrer, at man, uagtet om man går i skole i Søllerød eller man går i skole i Vollsrose, har de samme muligheder for, kan man sige, at agere på skolen.

Det, vi synes er væsentligt at skolerne fortsat er dem der tager sig af og bestemmer, er spørgsmålet om de metoder, der skal bruges på skolen, hvad det er for nogle undervisningsmetoder, hvad det er for en pædagogisk indsats, man ønsker at lave. Alt det, der hedder indhold: hvilke bøger og undervisningsmaterialer, der skal bruges, synes vi er vigtigt at den enkelte skole stadig væk bestemmer, og det skal vi fastholde. Det er derfor, vi bl.a. er så kraftigt imod de nationale test, som regeringen, Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti lægger op til. Det er netop, fordi vi mener, at det laver et indgreb i den metodefrihed, som vi hylder så meget, og som den danske folkeskole har.

Det, det her forslag lægger op til, er at sikre, at mens man er mellem 5 og de der 14-15 år og man faktisk er i den danske folkeskole, ja, så nedslides man ikke via et dårligt arbejdsmiljø, så får man optimale forhold til at få den indlæring, der skal til for at sikre, at man kommer godt videre i livet.

Jeg undrer mig meget over nogle af de bemærkninger, der er faldet undervejs, om, at det er for vidtgående, og at det er for detaljeret. Alt-så, for mig at se er det faktisk nogle helt rimelige krav, vi vil stille. Jeg vil tro, at de fleste på arbejdsmarkedet er meget tilfredse med de meget klare krav – nogle af dem er måske nogle gange lidt for vage, kunne jeg måske mene, men der er nogle krav – man i hvert fald kan henholde sig til i forhold til sit arbejdsmiljø.

Derfor mener vi, det er helt rimeligt, når vi sætter kvadratmeter på, hvor stort et klasselokale skal være. Vi mener, det er helt rimeligt, når vi stiller krav om, at der kun må være maks. 22 i hver klasse. Vi mener også, det faktisk er meget rimeligt, når vi stiller krav om, at de lærere, der underviser, har modtaget en efter/videreuddannelse, der sikrer, at de har de optimale forudsætninger for at sikre den metodefrihed, som lærerne har krav på, og som de skal bruge for at optimere undervisningen, så den bliver rigtig god.

Vi mener også, det er væsentligt i den nuværende situation at opstille de her rettigheder i forhold til noget økonomi, fordi den danske folkeskole er økonomisk udsultet. Det står i be-

mærkningerne, vi har diskuteret det mange gange, det er blevet påvist flere gange over for regeringen, at pr. elev har der været faldende økonomi, siden den her regering trådte til. Vi ved ude fra kommunerne, at folkeskolerne er nogle af dem, der lider kraftigt, når man skal skære ned, nogle nedskæringer, man er nødt til at gennemføre for at efterleve regeringens økonomiske krav. Det er jo ikke for sjov, at vi sætter de her rettigheder op. Det er for at sikre, at eleverne, som jo i øvrigt ikke engang har stemmeret endnu, ikke bliver syndebugke i det økonomiske spil, som kører i øjeblikket.

Det er i virkeligheden de rettigheder, vi prøver at sikre, og jeg synes faktisk, det er et rimeligt krav, at man sikrer, at mennesker, der går på den samme institution 10 år i træk, har rettigheder med hensyn til, hvad det er for et miljø, de skal bevæge sig i.

Fru Margrethe Vestager trak spørgsmålet om undervisningsmiljølovgivningen, der jo blev indført under den forrige regering, frem. Jeg kan tydeligt huske, da den blev indført. Vi diskuterede meget, elever og studenter, på det tidspunkt problemet med, at der faktisk ikke var lagt op til, hvilken økonomi man kunne hente ind til opfølgningen af sådan en undervisningsmiljøvurdering.

Jeg kunne i høj grad godt tænke mig, at vi fik en klar debat om, hvordan vi sikrer, at der i forbindelse med de undervisningsmiljøplaner, der er blevet lagt ude omkring, og som viser en række problematikker, bliver fulgt op på, hvilken økonomi der skal sikres for at udbedre de problemer, som undervisningsmiljøplanerne påviser.

Fru Margrethe Vestager har også påpeget spørgsmålet om: Hvor langt ligger de her rettigheder væk fra virkeligheden? Det er et meget relevant spørgsmål, synes jeg, som det kunne være rart at få belyst.

Kl. 20.30

Vores opfattelse er, at de desværre ligger langt væk fra virkeligheden, og at der desværre er et langt stykke vej at gå endnu – ikke nødvendigvis på samtlige folkeskoler i Danmark, for der er forskel på folkeskolerne. Men der er nogle folkeskoler, hvor de nærmest er en utopi, og derfor kunne vi i høj grad tænke os at få en sådan redegørelse. Men jeg synes, det er relevant at sige, at såfremt de rettigheder eksisterede allerede i dag, altså hvis det var sådan, at alle folkeskoler i Danmark kunne leve op til de rettigheder, er det jo ikke sikkert, at Enhedslisten havde haft

behov for at sætte rettighedskriterierne op i den form, vi har gjort nu. Men det skal ikke hindre os i stadig at have den tilgang, at skoleelever skal have rettigheder, ligesom voksne mennesker har det på arbejdsmarkedet.

Jeg vil ikke sige så forfærdelig meget mere, selv om jeg tror, jeg har tid til det, men blot konstatere, at jeg beklager, at en bred del af Folketinget, specielt regeringspartierne og Dansk Folkeparti, er af den opfattelse, at rettigheder ikke er noget, der skal tildeles danske skoleelever. Jeg beklager det ud fra den helt simple betragtning, at man har sin hverdag i den danske folkeskole i 10 år, og hvis arbejdsmiljøet ikke er i orden, kommer vi altså i en situation, hvor vi risikerer, at børnene kommer ud med 1) en dårlig uddannelse, fordi indlæringsmulighederne ikke har været optimale, og 2) kommer ud med et basalt skrantende helbred, fordi de har været spærret inde i dårlige rammer i dårlige bygninger. Det mener jeg ikke vi kan byde den næste generation af den danske befolkning, og det er i virkeligheden ud fra det perspektiv, disse rettigheder er defineret.

Det er ikke kun, fordi vi er velmenende – det ord er blevet brugt af flere talere – nej, det er i høj grad ud fra en retfærdighedsbetragtning, at vi har fremsat dette rettighedsforslag.

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren. Først hr. Martin Henriksen.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg kan forstå, at det ligger Enhedslisten meget på sinde at sikre de rigtige lærere til de rigtige fag, altså linjefagsdækning, og derfor vil jeg egentlig godt høre, om Enhedslisten ikke kan bekræfte, at der på finansloven for 2006 faktisk er sat penge af til efteruddannelse af lærere og ledere.

Hvis man kigger på folkeskoleforliget, indeholder det bl.a. kvalitetsrapporten, som kommunerne skal aflevere en gang om året, så der er altså fokus på at sikre de rigtige lærere til de rigtige fag, og i medfør af aftalen om læreruddannelsen, som vi har indgået for ikke så lang tid siden, nedsættes der også en følgegruppe, som skal kigge på, om det er de rigtige lærere, der bliver uddannet, så der bliver linjefagsdækning. Kan Enhedslisten ikke bekræfte det?

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Jeg vil sige, at jeg i høj grad er af den opfattelse, at det ikke er godt nok.

Det, vi forsøger ved at sætte rettigheder op, er jo bl.a. at sikre, at samtlige lærere, der underviser i den danske folkeskole, får efter- og videreuddannelse, så eleverne får den bedst mulige undervisning. Men det er der ikke lagt op til i forliget, tværtimod er der lagt op til, at man fortsat kan prioritere efter- og videreuddannelsen, og der er også lagt op til, at det i høj grad fortsat er et af de områder, hvor man kan vælge at spare penge, hvis det er det, man ønsker. Der er ikke lagt op til, at eleverne har ret til at blive undervist af lærere, som rent faktisk er efter- og videreuddannede, og det er det, vi problematiserer.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg må altså forstå det sådan, at Enhedslisten trods alt er klar over, at der bliver taget initiativer, som går i den rigtige retning.

Det er fuldstændig rigtigt, at det ikke er godt nok, før det krav om linjefagsdækning, der også er stillet fra Dansk Folkepartis side, er opfyldt. Men jeg forstår det sådan, at Enhedslisten trods alt mener, at det går i den rigtige retning, og også anerkender, at det flertal, som bl.a. har indgået folkeskoleforliget og aftalen om læreruddannelsen, netop har sat fokus på de ting.

En anden ting er, at når jeg læser Enhedslistens beslutningsforslag igennem, kan jeg ikke finde noget om finansiering. Som jeg kan forstå det, vil det koste omkring 14-15 mia. kr., og hvor har Enhedslisten tænkt sig at de penge skulle komme fra?

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Som jeg har nævnt tidligere under debatten, er forslaget her fuldt ud finansieret i Enhedslistens finanslovsforslag, og ordføreren er meget velkommen til at kigge på det.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jeg er lidt interesseret i at spørge om baggrunden for, at Enhedslisten har valgt at fremsætte dette beslutningsforslag.

Kl. 20.35

Jeg vil gerne høre, om det udspringer af en dyb, dyb mistillid til kommunerne og til de folkevalgte politikere ude i kommunerne. Hvis

man nu har meget stor tiltro til kommunerne, men alene synes, at det er på grund af, at der ikke er afsat penge nok til folkeskoleområdet, det er nødvendigt at nedprioritere, kunne man jo have fremsat et beslutningsforslag om, at området skal tilføres ekstra midler, og man kunne også have opsat nogle meget principielle retningslinjer for, hvordan man synes de penge skal forvaltes ude i kommunerne. Men det har Enhedslisten jo valgt ikke at gøre. Tværtimod fremsætter de et beslutningsforslag, som ned til mindste detalje pinder ud, hvordan de lokalt valgte politikere ude i kommunerne skal agere på folkeskoleområdet, og hvorfor har man denne mistillid til kommunerne?

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Forslaget er ikke et udtryk for mistillid, det er et udtryk for to helt andre ting:

For det første har vi den helt principielle holdning, at vi mener, at elever i den danske folkeskole skal have rettigheder, som de kan håndhæve over for politikerne. De står i en rettighedsløs situation i dag, så det primære mål er i virkeligheden at sikre, at man – også selv om man går i folkeskolen – har mulighed for at høre sin røst i det demokratiske samfund og slå politikerne i hovedet ved at sige: Det her har vi ret til, det kan vi kræve som folkeskoleelever i Danmark. Det er det primære mål.

For det andet handler det om, at vi kan se, at den danske folkeskole har været økonomisk udsultet gennem længere tid. Hver gang der sker nedskæringer, går det ud over den danske folkeskole, og det mener vi er helt uacceptabelt. Derfor vil vi sikre, at der f.eks. ikke kan skæres ned på bevillingerne til undervisningsmidler.

Det er absolut ikke sådan, at vi har mistillid til de kommunale politikere. De kommunale politikere står jo meget ofte i en situation, hvor de meget beklageligt er nødt til at skære ned på folkeskoleområdet. Nogle af dem er rigtig ærgerlige over det, mens andre måske ikke er så bitre igen. Jeg kan jo ikke tale for dem alle sammen, men jeg har i hvert fald mødt mange kommunalpolitikere, der er meget ærgerlige, når de står over for de nedskæringsrunder.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jeg er altså stadig lidt forvirret og forstår ikke rigtig, hvad baggrunden for forslaget er.

Jeg kan forstå, at man ikke har mistillid til de lokalt valgte politikere og sådan set synes, de godt kan løfte opgaverne derude, hvis de bare havde haft nogle flere penge at gøre godt med. Men alligevel fremsætter man et beslutningsforslag, hvor man pålægger os her på Christiansborg at diktere i detaljer, hvad der skal foregå ude på den enkelte skole, bl.a. at der skal være et pædagogisk servicecenter, som skal være åbent i hele undervisningstiden og have et minimumsbudget på 300 kr. pr. elev og have 10-15 it-arbejdsplader osv.

Det er altså planlægning helt ned i den mindste detalje, og for mig at se kan det da kun være et udtryk for en enorm mistillid til, at de lokalt valgte politikere har gode intentioner og ønsker at sikre nogle godt og fornuftigt drevne folkeskoler. Ellers forstår jeg simpelt hen ikke, hvad man vil med forslaget.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Nu skal ordføreren lytte efter, for som jeg også sagde tidligere, er formålet med forslaget primært at tildele elever rettigheder, som de kan håndhæve i deres hverdag. Folkeskolen er det sted, hvor de tilbringer mange timer af deres vågne hverdag, og derfor skal de have mulighed for at kunne sige: Vi har ret til at modtage en ordentlig undervisning.

Det er i virkeligheden det, der er vores primære mål: at sikre, at selv om man er under 15 år og går i den danske folkeskole, er man ikke rettighedsløs. Hvis politikere af forskellige årsager vælger at skære ned på ens skole, skal man kunne fremføre, at det ikke er acceptabelt, og at man har nogle rettigheder, som man kan håndhæve. Det er i virkeligheden det, sagen handler om, og jeg synes egentlig ikke, det er så mærkeligt, at man ønsker at sikre rettigheder til mennesker. Det er i hvert fald et stort mål for Enhedslisten at sikre, at de fleste borgere og helst alle borgere her i samfundet har nogle rettigheder.

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Ordføreren for Enhedslisten sagde, at formålet er at få eleverne godt videre i livet, og derfor vil jeg spørge: Kan Enhedslisten så ikke udtale sig rosende og positivt om regeringens tildeling af ekstra timer til dansk og historie? Det sker jo med statspenge, så kommunerne ikke får ekstraudgifter netop her, og det har da i allerhøjeste

grad også noget med undervisningsmiljøet at gøre.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Omvendt kunne man jo stille spørgsmålet: Kunne man ikke forestille sig, at regeringspartierne ville give udtryk for ros til Enhedslisten for rent faktisk at påpege, at man kan tildele eleverne rettigheder?

Kl. 20.40

Det er mig fuldstændig uforståeligt, at jeg står i en situation, hvor man kalder rettigheder for utopier. Vi snakker altså om noget så simpelt som ret til skole-hjem-samtaler, og vi snakker om ret til at have adgang til et pædagogisk servicecenter, som giver gode muligheder for at få optimalt udbytte af undervisningen. Jeg synes, det er helt simple og reelle rettighedsforslag, vi stiller her, og jeg er meget forarget over, at man så hårdnakket afviser dem.

(Kort bemærkning).

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Det har jo rigtig meget med finansieringen at gøre, at forslaget bliver afvist. Det er i hvert fald tilfældet for Venstres vedkommende.

I øvrigt undrer det mig egentlig såre, at man ikke fra Enhedslistens side udtrykker opbakning til det, kommunerne egentlig laver i dag. Der er faktisk mange skoler, der i dag præsterer det, som er beskrevet i punkt 2, og mange skoler har allerede i dag et servicecenter som beskrevet i punkt 8. Mange af tingene kører altså allerede, men de bliver stillet op som noget, man kunne ønske sig.

Jeg forstår ikke, at man ikke fra Enhedslistens side roser skolerne og de folkevalgte byrådspolitikere for det arbejde, de har gjort. Det virker snarere som en gennemborende kritik af de ledere, der har foretaget prioriteringer, og er det intentionen bag forslaget at komme med en gennemborende kritik?

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Jeg ved ikke, hvad det er for en ros, jeg skulle tildele kommunalpolitikere for at gennemføre regeringens nedskæringer. Det er jo det, du beder mig om – undskyld, det er det, ordføreren beder mig om, nu må jeg lige få orden på formerne her.

Ordføreren beder mig om at sige, at det har været fantastisk at følge den borgerlige ned-

slagtning af den danske folkeskole, men det vil jeg overhovedet ikke stå her og rose. Nej, jeg vil rose, at kommunerne problematiserer, at regeringen kræver, at de foretager nedskæringer. Når de siger helt konkret, at nedskæringer vil få de og de konsekvenser for den danske folkeskole, vil jeg rigtig gerne rose dem for det, fordi det giver os herinde muligheder for at reflektere over tingene og spørge: Hvad er det for et niveau, denne regering er med til at lægge for den danske folkeskole?

Jeg vil sige, at jeg er enig i – det har jeg også sagt – at der er forskelle i den danske folkeskole. Nogle af de danske folkeskoler vil sikkert kunne leve op til en række af de rettigheder, vi ønsker, og det synes jeg er dejligt. Men jeg kan fortælle dig, at der er en række folkeskoler, der ikke er i stand til at leve op til dem, og jeg kan ikke forstå, hvorfor børn skal have en ulige behandling. Det er jo det, der lægges op til. Når vi ikke tildele alle børn de samme rettighederne, bliver børnene behandlet ulige, afhængigt af hvor deres forældre har bosat sig, og det mener jeg er en uacceptabel situation.

Formanden:

Selv når man bliver ivrig, gælder det, at man taler hinanden i tredje person.

Så er det hr. Thomas Krog for en kort bemærkning til ordføreren.

(Kort bemærkning).

Thomas Krog (SF):

Ja, vi må jo nøjes med at se anden halvleg af Milans kamp.

Dansk Folkepartis ordfører kommenterede det nye læreruddannelsesforlig og omtalte bl.a. den følgegruppe, der skal arbejde på at løse det store og markante problem med linjefagsdækningen, som bemærkningerne i Enhedslistens forslag også tydeligt påviser. Jeg vil bare spørge fru Majbrit Berlau, om ordføreren ikke er enig med mig i, at når det er nødvendigt i forbindelse med sådan en ny uddannelse at nedsætte følgegrupper til at følge op på det problem, er det netop, fordi man ikke har formået at løse det.

Det er tydeligt, at der er et problem og fortsat vil være det med den nye læreruddannelse, og derfor er det vel endnu mere vigtigt, at vi netop tager fat i efteruddannelse som en af måderne at løse det på, når læreruddannelsen i sig selv ikke er god nok til at løse problemet.

(Kort bemærkning).

Majbrit Berlau (EL):

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig SF's ordførers kommentar, og når vi især lægger op til rettigheder i form af efteruddannelse, er det netop, fordi der er et stort problem her.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen

gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 27. april 2006, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.45
